

Suferinta în dragoste apare atunci când omul, uitând pe Dumnezeu, își face din persoana iubită idol

Dragostea e un sentiment pe care il traieste orice om. Dar de multe ori acest sentiment provoaca suferinta. Cum sa ne protejăm de ranile sagetilor lui Cupidon?

Dragostea nu numai ca este un sentiment pe care-l traieste orice om, ci am putea spune ca ea este insasi viata si scopul vietii. Depinde in ce fel intelegem noi dragostea. Pentru ca exista mai multe definitii ale acestui sentiment. Fiecare popor, cultura, au definit-o din punctul lor de vedere. In intelesul obisnuit, deja consacrat, dragostea este relatia dintre barbat si femeie, care de cele mai multe ori se limiteaza la una trupeasca. Aici am putea opune o atitudine pe care o numim moralista, adica dragostea la nivel de suflet, spirituala - platonica si dragostea afrodisiaca, adica trupeasca. Orientalii au o carte despre dragoste care se numeste "Kama-sutra". Aceasta carte cuprinde si descrie pozitii ale corpului prin care se poate obtine maximum de placere trupeasca, denumita orgasm in psihanaliza, psihiatrie si in limbajul uzual. Acestei carti noi, crestinii, ii opunem alta carte a dragostei - Evanghelia. Dumnezeu insusi este dragoste - spune apostolul si evanghelistul Ioan. Dumnezeu este iubire.

De ce dar apare aceasta suferinta dincolo de placerea, bucuria intalnirii dintre barbat si femeie, care prin unirea lor se fac un trup, dupa cuvântul lui Dumnezeu. Insusi Dumnezeu a sadit in trupurile noastre aceasta pornire a unora catre altii - barbatul catre femeie si femeia catre barbat. Care este o tendinta si o atractie fireasca.

Dar de multe ori aceasta lege a firii este incalcata prin homosexualitate la barbati sau lesbianism la femei. Adresandu-se romanilor, apostolul Pavel le spune ca au schimbat pe Dumnezeu Cel nestricacios si s-au inchinat fapturii stricacioase. Ce inseamna asta?

Avem aceasta situatie atunci cand omul, uitand pe Dumnezeu, isi face din persoana iubita idol - un inlocuitor al lui Dumnezeu. Atunci cand toate aspiratiile, toate ideile sale despre bine si frumos, el le investeste in aceasta persoana iubita si mai tarziu nici nu le poate vedea altfel decat prin aceasta persoana.

Lucrurile sunt bune si frumoase atata vreme cat relatia lor este reciproca. Dar in momentul despartirii omul suporta un mare soc. Viata lui se goleste de ceea ce a avut el mai important. Pentru ca aici are loc un transfer de personalitate. Eul se deplaseaza si devine tu, tu devine eu. De altfel, cum spune si apostolul Pavel: "caci odata casatoriti trupurile noastre nu va mai apartin, ci trupul barbatului este al femeii si trupul femeii este al barbatului". Pentru a evita aceasta suferinta fireasca si dupa cum vedem, usor de explicat, atitudinea noastra trebuie sa fie foarte corecta, inlaturand excesele. Deoarece orice exces presupune necunoscutul. Orice exces este un risc...

- Cum poti sa eviti excesul atunci cand esti indragostit? Aceasta ar presupune un control asupra sentimentelor, or, cand se indragosteste, omul adesea pierde acest control.

Noi spunem ca inima este oarba, dragostea este oarba. Insasi aparitia acestui sentiment este excesul despre care vorbesc. Acest sentiment, pe care ne-am obisnuit sa-l numim asa, nu este, de cele mai multe ori, insasi dragostea. Atunci cand Eminescu spune ca este "un instinct atat de van, ce le vine si la pasari de vreo doua ori pe an", el nu greseste deloc, chiar daca el insusi era prada acestui sentiment.

A spus-o intr-un acces de luciditate?

A spus-o mai degraba intr-un acces de misoginism. Se vede ca suferea mult de pe urma relatiei sale cu Veronica Micle, care la randul ei era casatorita, si nu-l avea numai pe Eminescu drept amant. De multe ori intalnim la romantici aceste excese de misoginism, care nu sunt deloc luciditate si care nu sunt deloc intelepciune. De ce?

Spre deosebire de aceasta atitudine a romanticilor, pe care o gasim si la Shopenhauer, la Nietzsche, la multi alti filozofi - de diminuare a rolului si a insemnatii femeii (ei insisi fiind, in acelasi timp, niste desfranati), in ortodoxie nu exista aceasta atitudine fata de femeie, chiar daca exista calugarie.

Misoginismul, dispretul fata de femei, este un pacat care striga la cer. Atunci cand diminueam sau injosim fapturna lui Dumnezeu, zidirea mainilor Lui, pe motiv ca este femeie, noi ne ridicam impotriva a Insasi Facatorului si prin aceasta aratam ca Dumnezeu a comis o eroare si a creat o faptura imperfecta.

Femeia nu este mai putin perfecta decat barbatul. Noi invatam doar atat - ca femeia are o vointa mai slaba decat barbatul. In Noul Testament Mantuitorul Hristos o recupereaza pe Eva cea cazuta, prin care a patruns pacatul in lume si o ridica la demnitatea care o poate intrece pe cea a barbatului. Uitati-va cine este primul om care-l itampina pe Hristos dupa inviere - este chiar Maria Magdalena, desfranata despre care aflam din Evanghelia. Ea este primul om care vede cea mai mare minune din istoria Universului - minunea Invierii lui Hristos, prin care tot neamul omenesc a inviat si a fost restabilit.

Repetam ca in ortodoxie, chiar daca se presupune asceza si se recomanda, deoarece insusi apostolul Pavel, atunci cand da sfaturi celor casatoriti, spune "fratilor, iata vremea s-a scurtat, cei casatoriti sa fie ca si cei necasatoriti", aceasta nu se face din desgustul fata de femeie. In canoanele apostolice si la Vasile cel Mare se prevede caterisirea preotilor care se ingretoseaza de femeile lor pe motiv de falsa evlavie, "caci Dumnezeu a facut femeie si barbat" se spune acolo. Uitati-va o atitudine corecta si umana, daca vreti, spre deosebire de alte moduri de asceza care au fost si la grecii antici - si Aristotel a fost un timp ascet. Deci iata un mod de a evita suferinta - prin asceza.

Dar el nu este intotdeauna pe masura si in puterea tuturor. Insusi Hristos cand a fost intrebat a spus - cel care poate incapa, sa incapa.

Daca una din metodele de a evita suferinta in dragoste este monahismul - dar nu oricine ar fi in stare sa aleaga aceasta cale - logic ar fi sa presupunem ca alta varianta este casatoria? Este oare casatoria, cea bazata pe principii crestine, o garantie a faptului ca vom fi protejati de suferinta? Despre aceasta, iarasi apostolul Pavel spune foarte bine. Vedeti, la intrebarile cele mai subtile si curioase Biblia are intotdeauna raspuns. Si un raspuns cel putin interesant. **Asadar, cum poate sa aiba suferinta in trup, dupa ce se afla intr-o relatie binecuvantata de Dumnezeu, prin taina cununiei de catre Biserica, deci este in afara desfranarii, in afara pacatului despre care Biserica invata ca el singur este cauza suferintelor noastre. De unde dar aceasta suferinta in trupurile celor casatoriti?**

Raspunsul e simplu. Atunci cand lumea se casatoreste, nu stie ce jug isi ia. De aceea, cand alegem casatoria noi de fapt ne luam o povara mult mai grea decat calugaria, daca ar fi sa tinem cont de poruncile evanghelice si daca ar fi sa nu ne abatem de la scopul nostru - singurul scop al crestinului si al oricarui om - cel al mantuirii si al intalnirii cu Dumnezeu. Cand Apostolul spune: "cei casatoriti sa fie ca si cei necasatoriti", la asta se refera.

In primul rand, anul bisericesc are foarte multe zile oprite srelatiilor intime - posturi, sarbatori. Ar fi mai mult de 200 de zile pe an. In afara de aceasta se interzic relatiile in perioada alaptarii, incepand de la momentul zamislirii. Din clipa in care femeia a aflat ca este insarcinata, relatiile sunt oprite. Pana dupa incheierea perioadei de alaptare.

Foarte multi dintre oamenii sau tinerii care, desi umbla la biserica, se vor ortodocsi, totusi, nu indeplinesc aceasta restrictie, deloc neinsemnata, a Bisericii.

In afara de aceasta, este evident ca orice metoda de contraceptie este exclusa si condamnata - avem exemplul lui Onan, cel care luand de nevasta pe vaduva fratelui sau, si-a aruncat samanta pe pamant, pentru a evita zamislirea si a fost omorat de Dumnezeu. Acest pacat este aspru condamnat. Nu mai vorbim de alt pacat care este avortul, sau spirala, care este si ea un avort... mai timpuriu, asa o prezinta si medicii, fiindca spirala distruge ovulul deja fecundat, atunci cand zamislirea a avut loc si se elimina practic un embrion, pur si simplu mai mic decat cel de 2 sau 3 luni, eliminat prin operatie chirurgicala.

Trebuie sa ne inspaimante aceasta situatie, cand femeia se face stapana a corpului sau, in sens rau. In situatia cand Dumnezeu ne spune ca tu insuti nu poti face un fir de par alb sau negru, sa ne dam seama cat de mare este pacatul cand noi singuri ne distrugem trupurile noastre si a altora, nu dam sansa la viata pruncilor care ar fi putut sa se nasca, caci pentru aceasta a lasat Dumnezeu relatia binecuvantata intre femeie si barbat. Si atunci cand spunem ca vrem sa ne casatorim pentru a prelungi spita neamului omenesc si anume de asta nu ne calugarim, atunci sa urmam acestui gand si nicidecum altfel.

Iulius Evola, un eseist italian, observa un lucru in cartea sa "Metafizica sexului": toti spun ca zamislirea este pentru a prelungi neamul omenesc, dar cat de mare este spaima tinerei fete sau femeii de a ramane gravida". Deci, altul este scopul - satisfacerea poftei trupesti celei mai joase. Si anume astfel ajungem sa injosim femeia - cand ea devine un instrument al satisfacerii acestei pofti.

Aici suntem pusi in fata celui mai aprig misoginism, nu ?n cazul ascezei si al calugariei. Sa luam relatia trupeasca dintre un barbat si o femeie, dintre doi tineri. Adeseori toata dragostea lor se risipeste degraba. Si unul si altul se indreapta catre alt partener si asa la nesfarsit. Ce a iubit el sau ea la omul respectiv? Atunci cand urmeaza plansete, disperare, sinucideri, suferinta, despre care vorbim, despre

care se canta in cantecele pentru tineri, se scriu poezii, se fac picturi, piese de teatru, unde dispare acea dragoste?

Acest fapt este ridicat la nivel de mare drama a umanitatii. Sa vedem ce se afla in spatele acestei drame? Cu adevarat iubirea unei persoane fata de alta? Sau aspiratiile si tendinta catre satisfacerea necesitatilor trupesti? Vedem ca nici casatoria nu numai ca nu ne scuteste de suferinta pe care le avem in afara ei, ci uneori o poate agrava. Totusi, aceasta suferinta doar in casatorie poate fi evitata, in afara ei nicicum.

Nu trebuie sa uitam ca scopul, frumusetea si rostul ei consta in a da nastere unor noi fapturi, oameni pe care atat tatal, cat si mama trebuie sa-i educe, sa-i creasca. Si atunci, iubirea este factorul principal, piatra de temelie pe care se zideste familia. Evident, atunci aceasta suferinta este omisa. Timpul pe care cei casatoriti si-l acorda unii altora are si el o insemnatate foarte mare. Tot apostolul Pavel spune: cei casatoriti sa nu se desparta pentru mult timp unii de altii, pentru a nu da prilej de suferinta, prilej de desfranare.

Parinte, este interesant ceea ce spuneti, dar cred ca multi dintre tinerii de azi inclina spre alte conceptii despre viata in familie. Cel putin exista o conceptie mai mult sau mai putin generala, potrivit careia sexul ocupa un loc important in familia moderna. Chiar conform opiniei specialistilor multe familii se destrama din cauza incompatibilitatii sexuale.

Tocmai ceea ce am spus pana acum. Asceza ortodoxa vine sa evite chiar acest lucru. Da, pana la un punct distractiile si vorbele de alint ne pot oarecum sustrage tumultului si greutatilor acestei vietii. Emil Cioran spunea ca orgasmul este suprema stare si singura care il poate smulge gandului mortii, spaimei si haosului mortii. Tantrism prostesc.

Dar haideti sa ne uitam treaz la lucruri. Da, este bine pana la un punct, dar nu intotdeauna suntem tineri, nu intotdeauna suntem sanatosi.

De ce sa nu presupunem intamplarea trista in care nevasta sau sotul nimereste intr-un accident si jumatate de an trebuie sa stea la pat. Anume in aceasta situatie, daca sotii traiesc intr-un regim tumultos al relatiilor trupesti, vor aparea certurile. De ce sa uitam ca exista boli atat femeiesti, cat si barbatesti, care pot interveni pe neastep-tate - fie impotenta la barbati sau cancer sau oricare alta boala la femei. De ce acesti oameni ar trebui sa se desparta? De ce trebuie sa aduca atunci in viata lor pe altcineva mai tanar, mai sanatos, de ce trebuie sa sufere copiii de pe urma acestei triste intamplari, de care nimeni nu este protejat?

Iata de ce avem nevoie sa indreptam sentimentele si relatiile noastre in sfera care este eterna, vesnica, unde iubirea este nestramtorata de factorii exteriori, unde nimic nu o poate stramtora si schimba - nici batranetea, nici boala, nici despartirea. Despre aceasta ne invata Hristos in Biserica Ortodoxa.

Cum e posibila o asemenea performanta in familia moderna? Cum sa stimulam nu dragostea fireasca ci pe cea duhovniceasca in relatiile dintre sot si sotie?

Noi, oamenii, suntem foarte mici la suflet. Dar Cel ce ne-a creat stiind de micimea noastra si stiind ca nimic nu facem gratuit si fara scop, recomandandu-ne sa nu ne pierdem viata in placeri trupesti, ne ofera in schimb alte placeri - mai mari si mai superioare - cele duhovnicesti.

Atunci cand renuntam la placerile si imbratarile trupesti noi nu facem un sacrificiu. Noi de fapt obtinem in schimb o placere si mai mare - pe care o primim in scurta vreme dupa indreptarea noastra. Desigur nu atat de scurta ca in yoga sau alte curente disciplinare (zambeste).

Intalnirea cu Dumnezeu poate fi brusca si spontana. Despre aceasta avem pilde si in Pateric. Un frate cazuse si vine la parinte, la staret, si-i spune: avva am cazut, da-mi trei ani ca sa ma pocaiesc. El zice: e mult, fiule. "Atunci cat - unul?" "E mult, fiule". "Patruzeci de zile?" "E mult, fiule. Daca te pocaiesti cu adevarat, Dumnezeu in trei zile poate ierta pacatul tau".

Deci, sa nu-L uitam pe acest Dumnezeu al nostru care stie sa ierte neputintele noastre intr-un timp atat de scurt, sa ne scuteasca de urmarile faptelor noastre urate. Caci El a zis: Cel care-si va lua crucea si-mi va urma mie, va capata rasplata nu numai in viata de dincolo ci o va simti si aici pe pamant.

Aici pe pamant rasplata consta anume in echilibrul sufletesc, linistea, pacea si iubirea, pe care doar Dumnezeu, Cel care este iubirea insasi, o poate da, nu numai noua, ci si apropiatilor, semenilor nostri, pe care-i iubim.

Caci spune proorocul - multe poate rugaciunea dreptului inaintea Domnului. Deci, indreptandu-ne noi insine viata vom avea trecere si indrazneala la Dumnezeu sa cerem pace, dragoste si iubire, nu doar pentru cei pe care-i iubim, ci chiar si pentru dusmanii nostri, dupa cum avem porunca. Si astfel sa contribuim la restabilirea armoniei si a dragostei pe care a avut-o si a pierdut-o Adam.